

Program razvoje sportu obce

Orel

2023–2030

Zadavatel:

Obec Orel

Orel 38

538 21 Slatiňany

Kontaktní osoby zadavatele:

Bc. František Horník

urad@obecorel.cz, 725 417 888

Zpracovatel:

Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje

Nám. Republiky 12

530 21 Pardubice

Zástupce zpracovatele:

Mgr. Václav Čapek

vaclav.capek@rrapk.cz, 607 994 556

OBSAH

1	ÚVOD.....	3
2	ZÁKLADNÍ POJMY	4
3	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	5
3.1	Charakteristika obce.....	5
3.2	Současný stav sportovní infrastruktury a aktivit.....	8
4	NÁVRHOVÁ ČÁST	11
4.1	Vize a priority	11
4.2	Strategické cíle a záměry.....	11
5	ZÁVĚR	14

1 ÚVOD

Plán rozvoje sportu obce Orel (dále také jen „Plán rozvoje sportu“) je základním střednědobým plánovacím dokumentem rozvoje sportovních činností v obci dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Plán sportu je zpracován ve smyslu a v souladu s § 6, odst. 2 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, v platném znění. Plán sportu je otevřeným dokumentem, který se může měnit či doplňovat v závislosti na prioritách a potřebách obce. Cílem plánu rozvoje sportu je obecně podpořit sport ve všech jeho rovinách a stanovit způsoby podpory sportu v obci.

Dle **§ 6 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu** obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména:

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny, zejména pro mládež,
- b) zabezpečují přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- c) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
- d) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,
- e) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

Obec dále podle § 6 tohoto zákona zpracovává v samostatné působnosti pro své území plán rozvoje sportu v obci a zajišťuje jeho provádění.

Plán rozvoje sportu obce Orel je rozdělen na analytickou a návrhovou část. V první části dokument analyzuje současný stav podmínek pro sport v obci, ať už sportovních zařízení nebo samotných sportovních činností. Návrhová část dokumentu uvádí vize, cíle a aktivity, jejichž realizace na území obce přinese rozvoj v oblasti sportu.

Plán rozvoje sportu zpracovala ve spolupráci se zástupci obce Orel Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje v roce 2023.

Plán rozvoje sportu obce Orel 2023-2030 schválilo zastupitelstvo obce Orel na svém zasedání konaném dne 10.08.2023 usnesením č. 6/2023.

2 ZÁKLADNÍ POJMY

Tato kapitola definuje základní pojmy používané v textu plánu rozvoje sportu nebo obecně související s problematikou sportu.

Sport, všeobecné sportovní činnosti – Veškeré formy tělesné aktivity, které jsou provozovány příležitostně nebo organizovaně, a usilují o dosažení nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, upevňování zdraví, dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních či rozvoje společenských vztahů.

Sport pro všechny – Zájmový, organizovaný nebo neorganizovaný sport a pohybové aktivity občanů, rekreačního, soutěžního i nesoutěžního charakteru. Motivací a hodnotami jsou pohybové vyžití, organizované i neorganizované volnočasové aktivity, zábava, sociální kontakt, udržení nebo zlepšení zdravotní i psychické kondice.

Tělesná výchova a sport na školách – Pohybové aktivity v rámci školní výuky a na ně navazující zájmové soutěžní i nesoutěžní organizované aktivity ve školních prostorách. Cílem není výkonnostní motivace, ale zvládnutí pohybových činností, všestrannost a vytváření vztahu ke sportu.

Sportovní kluby a tělovýchovná jednota – Právní subjekty, zpravidla spolky, provozované za účelem zajišťování a provozování sportu a pohybových aktivit občanů.

Sportovní akce – Jednotlivá organizovaná sportovní soutěž, závod, zápas, hra nebo jiná aktivita sportovního charakteru.

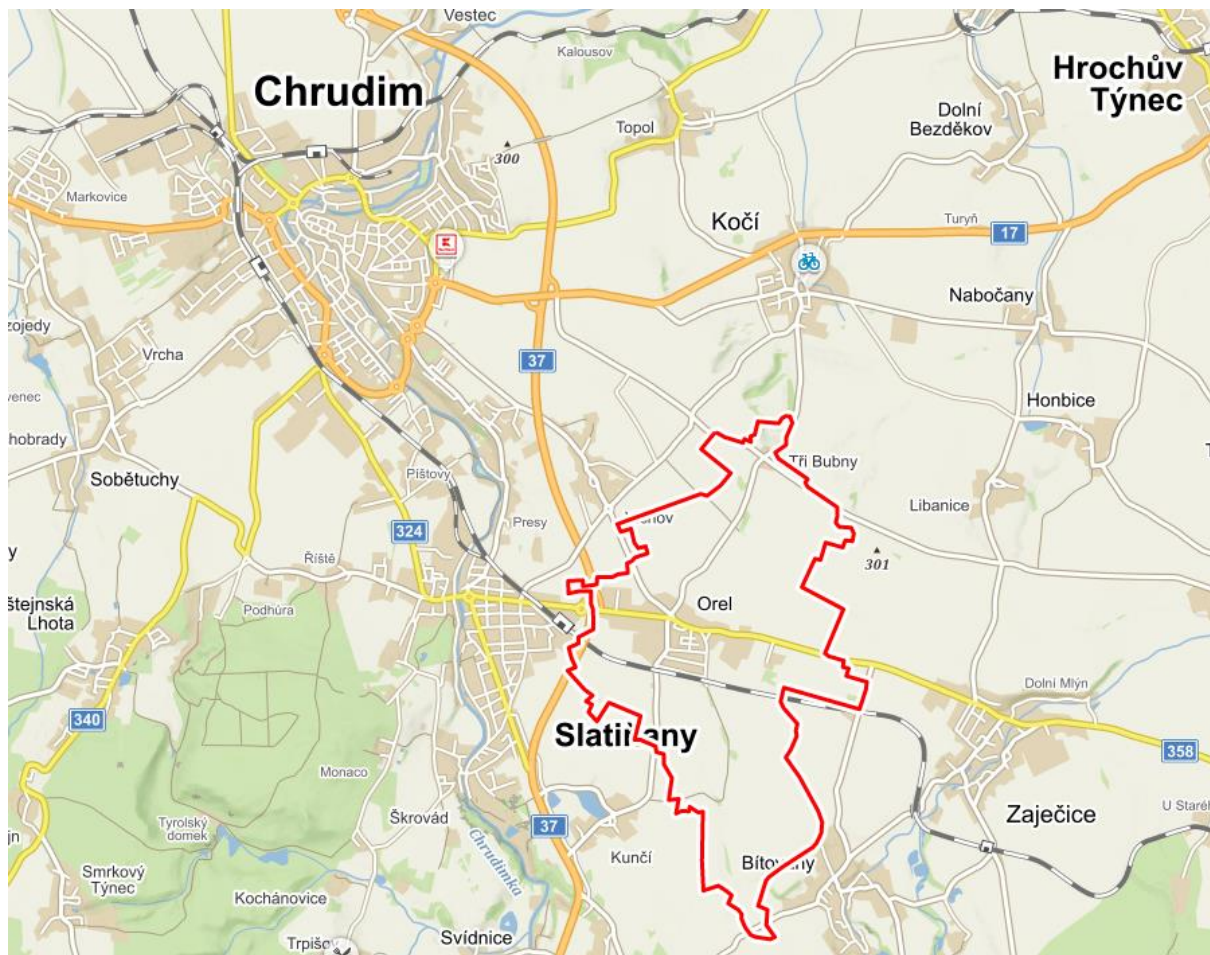
Dobrovolník a dobrovolnictví – Cvičitel, trenér, instruktor, asistent, rozhodčí nebo jiný činovník, podílející se na zajištění činnosti spolku bez nároku na odměnu. Dobrovolnictví ve sportu je vědomá, svobodně zvolená činnost osob, které ve svém volném čase působí ve sportovním prostředí ve prospěch druhých, zpravidla v oblasti vyžadující ze zákona či z jiných předpisů odbornou kvalifikaci.

Sportovní zařízení – Objekty, pozemky, vodní plochy, budovy a jejich soubory sloužící k realizaci a provozování sportovní činnosti.

3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Charakteristika obce

Obec Orel se nachází v Pardubickém kraji, v okrese Chrudim. Leží přibližně 14 km jižně od krajského města Pardubice a 4,5 kilometru jihovýchodně od centra okresního města Chrudim. Obec dále těsně sousedí ze západu s městem Slatiňany. Orel patří se svojí rozlohou 6,4 km² mezi menší obce Pardubického kraje.

Obr. 1 Poloha obce Orel

Zdroj: www.mapy.cz

Tab. 1 Administrativní příslušnost obce Orel

Administrativní příslušnost obce	
NUTS 2	Severovýchod
Kraj	Pardubický
Okres	Chrudim
Obec s rozšířenou působností	Chrudim

Zdroj: zpracovatel

Obec Orel leží v nadmořské výšce 275 m n. m., východně od řeky Chrudimky a východně od severního okraje CHKO Železné hory. Rozkládá se v rovinatém terénu, který je na severní straně ohraničen vyvýšeninou s osadou Tři Bubny, na jihu jsou nedaleko výběžky Železných hor se Skalkou a Žumberkem a na jihozápadě se terén za Slatiňany zvedá k vrchům Chlum a Hůra. Na severozápadě je na dohled hrana náhorní planiny nazývaná Vlčí Hory.

Počet obyvatel, vývoj, demografické charakteristiky:

Dle údajů Českého statistického úřadu měla obec Orel k 31. 12. 2022 celkem 808 trvale žijících obyvatel. Z dlouhodobého časového hlediska od roku 1910 počet obyvatel v obci lehce kolísá – na začátku sledovaného období žilo v Orli přes 900 obyvatel. Za více než 100 let počet obyvatel v obci úhrnně klesl přibližně o 200. Od roku 1987, kdy počet obyvatel v obci dosáhl svého minima, však sledovaná křivka roste. Od roku 2017 zaznamenává pravidelný růst.

Tab. 2 Vývoj počtu obyvatel obce Orel v letech 2018–2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel celkem		778	779	784	789	808
v tom podle pohlaví	muži	413	406	410	407	420
	ženy	365	373	374	382	388

Zdroj: ČSÚ

Tab. 3 Pohyb obyvatel v obci Orel v letech 2017–2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Živě narození		5	11	9	6	11
Zemřelí		16	6	7	6	12
Přistěhovalí		23	16	19	18	11
Vystěhovalí		12	11	20	13	10
Přírůstek (úbytek)	přirozený	-11	5	2	0	-1
	stěhováním (migrační saldo)	11	5	-1	5	1
	celkový	0	10	1	5	0

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel obce byl ve sledovaných letech 2017–2021 nejvíce ovlivněn migrací, přičemž záporné migrační hodnoty byly zaznamenány pouze v roce 2019.

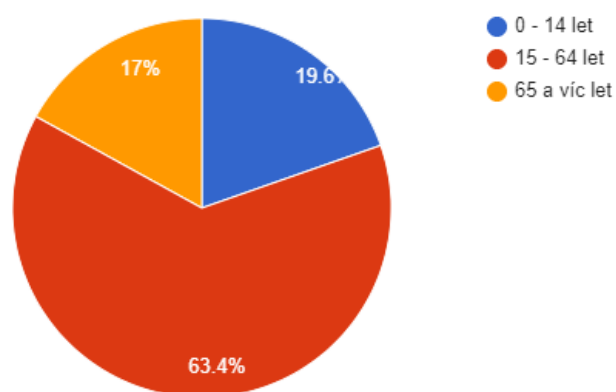
Přirozený přírůstek obyvatel ve sledovaných letech nepravidelně kolísá – v letech 2017 a 2021 byl zaznamenán přirozený úbytek obyvatel, v ostatních sledovaných letech se pohybují

hodnoty přirozeného přírůstku od 0 do 5. Průměrně je přirozený přírůstek obyvatel dlouhodobě pod nulovou linií, jedná se tedy o přirozený úbytek.

Věkové složení obyvatel (podíl dětí):

Věková struktura obyvatel je sledována prostřednictvím základních věkových skupin, které jsou svým rozložením ekonomické povahy. Jedná se o tři složky - tzv. předproduktivní 0 až 14 let, produktivní 15 až 64 let a poproduktivní 65 let a více.

Věková struktura obyvatel obce Orel v roce 2021

Obr. 2 Věková struktura obyvatel v obci Orel v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 byla v obci Orel nejméně zastoupenou skupinou obyvatel postproduktivní věková kategorie 65 let a více (134 obyvatel). Nejsilnější byla produktivní skupina obyvatel ve věku 15–64 let (500 obyvatel). Děti ve věku 0–14 let bylo v obci ve sledovaném roce 155 (viz Obr. 2). V roce 2021 byl průměrný věk 40,7 let.

Tab. 4 Vývoj stavu obyvatel v obci Orel v letech 2017–2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel celkem		768	778	779	784	789
v tom podle pohlaví	muži	405	413	406	410	407
	ženy	363	365	373	374	382
v tom ve věku (let)	0-14	128	134	136	144	155
	15-64	511	509	506	501	500
	65 a více	129	135	137	139	134
Průměrný věk		41,1	41,1	41,2	41,2	40,7
Index stáří		100,78	100,75	100,74	96,53	86,45
Index ekonomické zatíženosti		50,29	52,85	53,95	56,49	57,80

Zdroj: ČSÚ

3.2 Současný stav sportovní infrastruktury a aktivit

Podmínky pro sportovní a volnočasové aktivity, sportovní a volnočasová zařízení:

Podmínky pro sportovní a volnočasové aktivity na území obce Orel jsou omezené. Většina aktivit tohoto typu je směřována do areálu fotbalového hřiště TJ Orel.

Vlastní travnaté fotbalové hřiště, nacházející se v západní části obce, má rozměry 101x60 m, hlediště je uzpůsobeno pro 200 stojících a 30 sedících diváků. Plocha sportovního prostoru je 7 475 m², celková rozloha areálu je 12 536 m². V areálu jsou vybudovány kabiny včetně sprch, sociální zařízení, klubovna, je zde zavedena elektřina, plyn, vodovod a kanalizace. U hřiště se nachází stánek s občerstvením se zastřešenou plochou.

V areálu TJ Orel se dále nachází asfaltová plocha vhodná na tanec a hřiště na volejbal/nohejbal o rozměrech 23x23 m s hledištěm pro 50 stojících a 20 sedících diváků.

Veškerá uvedená infrastruktura je v majetku TJ Orel, z. s.

Obr. 3 Letecký pohled na areál TJ Orel

Zdroj: www.mapy.cz

V roce 2021 bylo v areálu postaveno hřiště s fitness prvky. Tato venkovní posilovna byla zbudována zároveň s veřejným dětským hřištěm, jehož zřizovatelem a provozovatelem je obec Orel. Využití sportovního areálu se tímto výrazně rozšířilo, čehož začaly ihned aktivně využívat nejen rodiny s dětmi a místní mládež, ale i ZŠ a MŠ.

Na sportovišti jsou pořádány kromě sportovních zápasů a akcí různé oslavy, den dětí, rozloučení s prázdninami, obecní slavnosti apod. Hřiště je přístupné i dalším organizacím (např. SDH) a je zde možné pořádat také oslavy soukromého charakteru. Fotbalové hřiště je pronajímáno také jiným oddílům (Zaječice, Chrudim).

Jižně od zastavěného území obce se nachází Discgolfové hřiště Orel, otevřené v roce 2022. Hřiště disponuje 9 jamkami a celkovou délkou hry 477 m. Potřebné vybavení pro hru discgolfu je možné si zapůjčit mj. na obecním úřadě, ale hru lze absolvovat i s vlastním vybavením.

V obci se žádná další (např. krytá) sportovní zařízení nenacházejí.

Sportovní kluby, sportovní a volnočasové aktivity:

Jediným sportovním klubem fungujícím v obci Orel je TJ Orel, založená v roce 1969 jako Tělovýchovná jednota Sokol Orel. Jedná se o fotbalový klub, jehož dospělé A mužstvo se po celou dobu působení od svého založení pohybuje na různých úrovních okresních soutěží. Klub se snaží v co největší míře věnovat výchově fotbalové mládeže, což se mu díky obsazení většiny věkových kategorií poměrně daří. Zájem dětí o sport, ale i dobrovolníků o působení ve fotbalovém klubu, trvale slábne.

V současné době TJ Orel disponuje následujícími fotbalovými týmy přihlášenými v okresních nebo krajských fotbalových soutěžích:

- „A“ tým (3. třída)
- dorost (krajská soutěž)
- starší žáci (okresní přebor)
- starší přípravnice (okresní přebor)
- mladší přípravnice (okresní přebor)

Následující tabulka uvádí počet fotbalových hráčů/hráček TJ Orel v sezoně 2022/23 podle věkových kategorií. Z uvedených údajů plyne, že klub v současné době disponuje nejvíce hráči ve věku cca 11-16 let. Velký nedostatek dětí je zejména v nižších věkových kategoriích.

Tab. 5 Hráči TJ Orel dle věkových kategorií

Věková kategorie	Počet hráčů (2022/23)
0-8 let	4
9-10 let	5
11-12 let	19
13-14 let	15
15-16 let	25
17-18 let	10
19-21 let	24
22 let a více	32
celkem	134

Zdroj: FAČR

V obci nejsou organizovaně provozovány žádné jiné sportovní a volnočasové aktivity. Obyvatelé obce tak tyto aktivity provozují pouze na základě vlastní iniciativy.

Podpora sportovních aktivit v obci:

Od počátku založení oddílu jde hlavní podpora TJ Orel ze strany obecního zastupitelstva – obec je důležitým sponzorem její činnosti (cca 20 % rozpočtu). Bez pravidelné podpory obce by se nedařilo tělovýchovu v obci provozovat. Dalšími sponzory TJ Orel jsou:

- Národní sportovní agentura (NSA) - dotace na mládež (cca 30 % rozpočtu),
- T-AGRO TRADE Tišnov (cca 10-15 % rozpočtu),
- firma ALUKOV (při předložení konkrétního projektu),
- drobní dárci (výše daru cca 5 000,- Kč ročně) - Podlahářství Klimeš, Caha, Mercia Chrudim, OQEMA a nepravidelně i další jiní.

Členské příspěvky a výnosy z vlastní činnosti činí cca 25 % rozpočtu.

Pro další fungování TJ Orel bude i nadále důležitá spolupráce v obci, která vzhledem k růstu počtu obyvatelstva může zapříčinit i rozšíření sportovní činnosti.

Ve schváleném rozpočtu obce Orel na rok 2023 je na tělovýchovnou činnost určeno 100 000 Kč (130 000 Kč v roce 2022), jedná se pouze o 0,3 % schváleného obecního rozpočtu.

Obec Orel financuje ze svého rozpočtu dle potřeby opravy sportovní infrastruktury v majetku obce, vč. významnějších investičních akcí.

Dostupnost sportovních zařízení v okolních obcích:

Chybějící sportovní zařízení nebo sportovní zařízení vyšší kvality jsou obyvatelům Orle poměrně snadno dostupná. Většinou se nachází v jeho nejbližším okolí, zejména v městech Slatiňany (2 km), Chrudim (5 km) a Pardubice (15 km). Dle typu sportovních zařízení jsou obyvatelům obce nejbliže tato zařízení:

- zimní stadion – Zimní stadion Chrudim, Enteria arena Pardubice
- sportovní hala – Sportovní hala Slatiňany, Sportovní hala města Chrudim
- atletický stadion – Slatiňany, Chrudim
- krytý plavecký bazén – Plavecký bazén města Chrudim
- venkovní koupaliště – Plovárna Slatiňany, Letní koupaliště Chrudim
- fitness centrum – Slatiňany, Chrudim
- sjezdové lyžování – Lyžařský areál Trhová Kamenice (18 km), SKI Hluboká (21 km), Skiareál Hlinsko (25 km)
- golfová hřiště – Golf & Country Club Svobodné Hamry (20 km), Golf Club Pardubice (27 km), Golf & Spa Kunětická hora (28 km)

4 NÁVRHOVÁ ČÁST

4.1 Vize a priority

Strategickou vizí obce Orel ve střednědobém horizontu je podporovat zájem o sportovní činnost u všech jeho obyvatel, zejména pak dětí a mládeže. Obec chce budovat pověst místa vyhledávaného pro provozování sportovních aktivit mezi profesionálními, amatérskými i neorganizovanými sportovci se širokou a různorodou paletou možností pro uspokojení těchto aktivit. Obec přívětivá v oblasti sportu bude v důsledku pozitivně působit také na zdravotní fyzický i psychický stav svých obyvatel.

Základními prioritami Plánu rozvoje sportu obce Orel jsou:

1. Moderní a bezpečná sportovní infrastruktura
2. Podpora sportu dětí a mládeže
3. Podpora sportu pro všechny

4.2 Strategické cíle a záměry

V rozdělení na jednotlivé priority navrhuje Plán rozvoje sportu obce Orel na období 2023-2030 následující strategické cíle a záměry.

Priorita 1: Moderní a bezpečná sportovní infrastruktura

- **Strategický cíl 1.1 Budování sportovních zařízení ve vlastnictví obce**
 - nákup pozemků za účelem výstavby sportovní infrastruktury (nositel: Obec Orel)
 - výstavba víceúčelového hřiště a sportovní haly (nositel: Obec Orel)
 - výstavba sportovních zařízení a infrastruktury v majetku obce v areálu TJ Orel (nositel: Obec Orel)
 - údržba a průběžná modernizace vybudované sportovní infrastruktury v majetku obce (nositel: Obec Orel)
 - modernizace a sportovně-tematické rozšíření využití areálu discgolfového hřiště (nositel: Obec Orel)
 - využití dotačních prostředků při budování sportovní infrastruktury (nositel: Obec Orel)
- **Strategický cíl 1.2 Podpora rozvoje sportovních zařízení jiných subjektů**
 - rozvoj a modernizace hrací plochy fotbalového hřiště TJ Orel (nositel: TJ Orel)
 - rozvoj a modernizace vedlejšího sportovního hřiště v areálu TJ Orel (nositel: TJ Orel)
 - modernizace a rozvoj doprovodného vybavení areálu TJ Orel (nositel: TJ Orel)
 - strategická, materiální a finanční podpora činnosti i investičních aktivit TJ Orel ze strany obce (nositel: Obec Orel)

- vyšší finanční a investiční podpora činnosti TJ Orel ze strany klíčových zaměstnavatelů v obci (nositel: ALUKOV a další velcí zaměstnavatelé v obci)
- intenzivnější pořádání větších sportovních a společenských akcí v areálu TJ Orel (nositel: TJ Orel, Obec Orel, SDH Orel, zaměstnavatelé)
- strategická a personální podpora TJ Orel v oblasti čerpání dotací (nositel: Obec Orel)
- Strategický cíl 1.3 Dostupnost sportovních zařízení v okolních obcích
 - propagace možností sportovního vyžití ve sportovních zařízeních, kterým nemůže svojí vybaveností obec konkurovat, v okolních městech (nositel: Obec Orel)
 - spoluzajištění dopravy větších skupin do sportovních zařízení v okolních městech (nositel: Obec Orel)

Priorita 2: Podpora sportu dětí a mládeže

- Strategický cíl 2.1 Podpora sportovních aktivit při ZŠ a MŠ
 - výstavba multifunkční haly nebo tělocvičny pro žáky ZŠ (nositel: Obec Orel)
 - výstavba venkovního sportovního hřiště pro ZŠ (nositel: Obec Orel)
 - zavádění moderních postupů a výukových metod v oblasti tělesné výchovy (nositel: ZŠ a MŠ Orel)
 - zajištění vhodného moderního a bezpečného náradí a vybavení pro tělovýchovné aktivity dětí při výuce (nositel: Obec Orel, ZŠ a MŠ Orel)
- Strategický cíl 2.2 Zajištění míst pro volnočasové aktivity dětí a mládeže
 - výstavba a modernizace dětských hřišť se sportovními a fitness prvky (nositel: Obec Orel)
 - fyzické i metodické zajištění bezpečnosti využívání dětských hřišť v obci (nositel: Obec Orel, ZŠ a MŠ Orel)
- Strategický cíl 2.3 Osvětová činnost v oblasti sportu
 - aktivní a atraktivní propagace možností sportovních aktivit v obci u dětí a mládeže (nositel: Obec Orel, TJ Orel, ZŠ a MŠ Orel)
 - častější pořádání hromadných sportovních akcí pro děti a mládež (nositel: Obec Orel, TJ Orel, SDH Orel)

Priorita 3: Podpora sportu pro všechny

- **Strategický cíl 3.1 Podpora různorodých sportovních aktivit a akcí pro občany obce**
 - volné zpřístupnění současné sportovní infrastruktury v obci jejím občanům (nositel: Obec Orel, TJ Orel, ZŠ a MŠ Orel)
 - výstavba nové sportovní infrastruktury volně přístupné občanům obce (nositel: Obec Orel)
 - finanční, organizační a marketingová podpora akcí pořádaných spolky na území obce (nositel: Obec Orel)

- **Strategický cíl 3.2 Koncepční rozvoj sportu v obci**
 - iniciace vzniku nových sportovních organizací v obci (nositel: Obec Orel)
 - dlouhodobá podpora činnosti sportovních organizací v obci (nositel: Obec Orel)
 - vznik sportovní komise obce (nositel: Obec Orel)
 - pravidelná aktualizace Plánu rozvoje sportu obce (nositel: Obec Orel)

5 ZÁVĚR

Plán rozvoje sportu Obce Orel 2023-2030 je vytvořen v souladu s platným zněním § 6 zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. Nelze na něj nicméně pohlížet pouze jako na povinný strategický dokument. Je to užitečný a účinný nástroj pro rozvoj obce v oblasti sportu, vč. identifikace konkrétních investičních a neinvestičních potřeb ve střednědobém horizontu. Jeho úspěšná implementace by měla přispět ke zlepšení fyzického i psychického zdravotního stavu obyvatelstva obce.